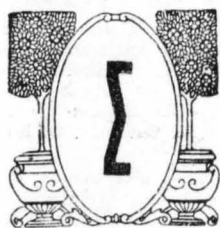

Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

III'
ΤΟ μέρος αυτό των «Απομνημονευμάτων» της, ή Σάρα Μπερνάρ διαγείται πως ενώ ήταν ακόμα μαθήτρια του «Κονσερβατορίου», της έγινε πρόταση από το θεατήρ «Μπροντεβίλ» να πρωταγωνιστήσει σε κάποιο έργο. Μά για να παίξει επαγγελματίας ηθοποιός, έπρεπε να πάρει πρώτα ειδική άδεια από το υπουργείο της Παιδείας. Για να το πετύχει λοιπόν αυτό, παρουσιάστηκε στον διευθυντή των Καλών Τεχνών κ. Ντουσέ, συνοδευόμενη από την πενταετή αδελφή της Ρεγγίνα και τη φίλη της μητέρας της κ. Γκεράρ. Η Ρεγγίνα όμως μόλις βρέθηκε στο υπουργικό γραφείο, άρχισε να κάνει διάφορες τρέλλες.

Μεταξύ των άλλων —συναίχει η Σάρα Μπερνάρ— πήρε το καλόν των αρχόντων να άρσασε να σκορπίσει τα πολυτίμητα που ήταν μέσα, δεξιά κι' αριστερά. Βλέποντάς το αυτό, ο κ. Ντουσέ την επέπληξε με γλυκό τρόπο και της είπε, ότι δεν είνε φρόνιμο κορίτσι.

Τότε η αδελφή μου, με το κεφάλι της χυμένο μέσα στο καλόν, του απάντησε με τη σαργγύη της φρονιά: —'Ακου, κύριε, 'Αν ξεακολούθησες να μ' ενοχλῆς, θά πῶ σ' ὅλο τὸν κόσμον πὼς εἶσαι ἕνας ἡλίθιος... 'Έτσι μούτε ἡ θεά μου...

'Έγινε ἄμέσως κατακόκκινη ἀπὸ τὴ ντροπὴ μου καὶ μόλις πρόφερα νὰ τρανώσω :

—Μὴ τὴν πιστεύετε, κύριε... Εἶνε ψεύτρα... Μὰ τὴν ἴδια στιγμή, ἡ Ρεγγίνα πετάχτηκε ἔπάνω καὶ με σφιγμένη τὴ γροθιά της, ὄμοιρε ἔναντίον μου φωνάζοντας :

—'Η θεία Ροζίνα δὲν τὸ εἶπε αὐτὸ !... 'Ε !... 'Εσὸ εἶσαι ψεύτρα ! Τὸ εἶπε στὸ δούκι ντὲ Μορνὸ !

Ἐστρελλομένη τότε, ἔβαλα τὸ χέρι μου στὸ στόμα τῆς ἀδελφῆς μου καὶ τὴν τραβήξα ἔξω τρέχοντας. Καθὼς τὴν ἔφερα πίσω μου, ξεφώνιζε σὰν νὰ τὴν ἔσφαζαν. 'Η κυρία Γκεράρ μὰς ἀκολούθησε ἀπὸ πίσω.

Διασχίσαμε σὰν τὸν ἀνεμοστρόβιλο τὴν αἰθούσα τῆς ἀναμονῆς, ἐνὸ ὅλος ὁ κόσμος πού περιέμενε ἐκεῖ, μὰς κίταζε μες περιέργεια.

Μόλις βρεθήκαμε ἔξω, με ἔπιασε μιὰ ὀργή, παρόμοια τῆς ὁποίας εἶνε ζήτημα ἂν με ἔχει πάσει ἄλλη φορὰ στὴ ζωὴ μου. Φώναξα ἔν' ἀμῆσι πού περνούσε καὶ μόλις μῆρας μέσα, ἄρχισα νὰ χιτυαίω τὴν ἀδελφὴ μου με τέτοια λόσσα, ὥστε ἡ κ. Γκεράρ, ξετρολλαμένη, θέλησε νὰ τὴν προστατέψῃ με τὸ κομμί της ἀπὸ τὰ χιτυαίματά μου. Μὰ ἔτσι δέχτηκε αὐτὴ τὴς περισσότερες ἀπὸ τὴς γροθιῆς μου καὶ τὴς κλωτσιῆς μου, γιατί χιτυαίωσα στὰ τιφλά, μεθυσμένη καθὼς ἦμιον ἀπὸ ὀργή, θλίψη καὶ ντροπῆ.

'Η θλίψης μου γινόταν ἀκόμα πὸ μεγάλη, γιατί ἀγαπούσα ἔξαιρετικά τὸν κ. Κάμυλλο Ντουσέ, ὁ ὁποῖος ἦταν ἄνθρωπος γλυκός, εὐγενικός, γοητευτικός κι' εὐαίσθητος. Πραγματικά, ἡ θεία μου ἡ Ροζίνα τὸν εἶχε ἀποκαλέσει κάποτε ἡλίθιο, γιατί τὴν εἶχε ἀρνηθεῖ, κι' ἐγὼ δὲν ἔξερα, πὼς χάρι, ἐνὸ τῆς εἶχε κάνει ἄλλες πενήντα προφηγομένους. Μὰ τί ἔπαυα ἐγὼ γι' αὐτὸ ;

Τὶ θὰ ἔλεγε τώρα ὁ κ. Κάμυλλος Ντουσέ ; Τὶ ἰδέα θὰ σχημάτιζε γιὰ μένα ; 'Ασφαλῶς δὲ θὰ ἀπέφρατε με ὀργὴ τὴν αἰτησί μου νὰ μοῦ ἐπιτραπῆ νὰ παῖξω στὸ «Μπροντεβίλ». Τὸ πρῶτο μου καλλιτεχνικό ὄνειρο εἶχε συντριφεθεῖ ἔξ' αἰτίας τοῦ ξανθοῦ αὐτοῦ μικροῦ τέρατος, πού ἔμοιαζε ὅς τώρα με Σεραφείμ.

'Όταν φτάσαμε τέλος στὸ σπίτι, διαγήθημα τὰ πάντα στὴ μαμά, ἡ ὁποία, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀδελφὴ μου, τῆς εἶπε ὅτι θὰ τῆς ἔκοβε τὸ φροδὸ καὶ τὸ γλῆσσομα ἐὰν δύο μέρες. 'Η Ρεγγίνα ἦταν λαίμαργη, μὰ πὸ πὼν ἀκόμα, ἦταν περὴφραση. Γι' αὐτὸ, σφιγοφυζόντας πάνω στὰ παυῖνια της, ἄρχισε νὰ αὐγοτραγοιδῆ :

Τὶ κακὸ εἶνε πάλι τοῦτο ;... Χαῖρε, γλῆσσομα καὶ φροδὸ !...

Καθὼς τὴν ἔβλεπα ἔτσι, ὅλος ὁ θυμὸς μου λέρασε μες μιάς. Μοῦ ὀχόταν μάλιστα νὰ πέσο ἔπάνω της καὶ νὰ τὴν πνίξω με τὰ φιλήματά μου.

'Ἐπει' ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες, μοῦ ἀνῆγγελλον στὸ «Κονσερβατορίου», ὅτι τὸ ἴσχυρο μου ἀπαγόρευσε νὰ παῖξω στὸ «Μπροντεβίλ». 'Ο καθηγητῆς μου κ. Ρενιέ μοῦ ἔσδῆλόωσε ὅλη τὴ θλίψη του γι' αὐτὸ, μὰ ἐπρόσθεσε ἄμέσως με καλωσύνη :

—'Α ! ἀγαπητὸ μου παιδί, τὸ «Κονσερβατορίου» σὰς λογαριάζει πάλι καὶ δὲν ἔχει καθόλου ἄδικο. Σὰς θέλει δική του, ἐντελὸς δική του. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ ληλαῖστε ἔξαιρετικά.

—Εἶμαι βεβαία, πὼς ὁ κ. Κάμυλλος Ντουσέ ἀπέφραξε τὴν αἰτησί μου, πού ἀπάντησα τότε ἐγὼ.

—'Όχι, ὄχι ! εἶπε ὁ κ. Ρενιέ. 'Ἰσα—ἴσα, ὁ κ. Ντουσέ συνήργησε θεαμὰ ἰστέρ τῆς αἰτήσεώς σας. Μὰ ὁ ἴσχυρός δὲν θέλει νὰ ζῆσετε τὸ ντακτοῦτο σας ἀπὸ τώρα.

'Ἐνοίκωσα τότε μιὰ ἀνείφανη καὶ τρυφερὴ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸν τόσο ἀξιαγάπητο κ. Ντουσέ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε κρατήσει καμμιὰ μνησικακία ἐναντίον μου γιὰ τὴν ἡλιθία συμπεριφορῆς τῆς ἀδελφῆς μου. ***

'Απὸ τότε ἀφοσιώθηκα στὴς καλλιτεχνικὲς μου σπουδὲς με πραγματικὴ θέση. Δὲν ἀπονοίαζα ποτὲ οὔτε ἀπὸ ἓνα μάθημα. Κάθε πρωὶ πήγαινα στὸ «Κονσερβατορίου», συνοδευομένη ἀπὸ τὴ δασκάλα μου δεσποινίδα Μπραμπέντερ. Ξεκουνούμα ἀπὸ πολλὴ κοίρα, γιατί μοῦ ἄρεσε καλύτερα νὰ πηγαίνομα κοινοβενιάζοντας με τὰ πόδια, παρά με τὸ λεοφορεῖο. 'Ἐτσι φώναγα τὰ χιτυαίματα πού μοῦ ἔδινε κάθε πρωὶ ἡ μητέρα μου γιὰ τὰ εἰσιτήριά μας, ὅπως ἔλιπσε φῶναμα καὶ τὰ χιτυαίματα πού μοῦ ἔδινε γιὰ γλυκίσματα κι' ἔτσι τὸ μεσημέρι γυρίζαμε μεγαλοσπερῶς με ἄμιάς.

'Η μητέρα μου δὲν ἔπιθε ποτὲ τὴ μικρὴ μου αὐτὴ ἀπάτη, τῆς ὁποίας ἡ προσφιλῆς μου δις Μπραμπέντερ εἶχε γίνει συνέννοχος. Ἄν καὶ αὐτὸ τῆς προκαλοῦσε ἄσχετὲς τύψεις.

Δὲν ἔβλεπα ποτὲ, ὅπως εἶπα, ἀπὸ κανένα μάθημα. Πήγαινα καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα τὸ μάθημα τῆς «Καλῆς Ἐμφάνσεως», τοῦ ὁποῖου ὁ καθηγητῆς κ. 'Ἐλι ἦταν ὁ πὸ κομικὸς τύπος τοῦ κόσμου με τὰ φουζαρισμένα του μαλλιά, με τὸ φτιασιδομένο πρόσωπό του καὶ με τὴς δαντέλλες τῆς τυαλιέτας του.

Στὸ μάθημα τοῦ κ. 'Ἐλι δὲν πήγαινε οὔτε τὸ ἓνα τέταρτο τῶν μαθητριῶν. Γι' αὐτὸ κι' ἐκεῖνος ξεθίμωνε σὲ μὰς πού πηγαίναμα, γιὰ τὴν ἀπουσία τῶν ἄλλων.

Μὰς ἀνάβαζε ἔπάνω στὴ σκηνὴ καὶ ὀρθος με τὴ μαγεμένη του στὸ χέρι, μὰς ἔλεγε :

—'Ἐυτρός, δεσποινίδες, τὸ σῶμα πίσω, τὸ κεφάλι ψηλά, ἡ μύτης τὸν ποδιὸν μπροστά ! 'Ἐνα, δύο, τρία, βαδίστε !

Κι' εἶπες βαδίζαμα κι' εὐγένεια κι' ἐπισπιότητα... καμῆλας.

'Ἐπειτα, μὰς μάθαινε νὰ κάνομα τὴν ἐμφάνισί μας ἢ νὰ καθόματε με νοχέλια, κι' ἀξιαστρέφεια, ἢ με μανία.

Μὰ, ἄλλοίμονο ! δὲν μαθαίνομα τίποτε, γιατί ἦταν τόσο κομικὸς ὁ φροδὸς καθηγητῆς μας, ὅστε, παρ' ὅλες τὴς προσπάθειές μας, δὲν μπορούσαμε νὰ κρατήσομα τὰ γέλια μας.

'Ἐπιπλέον ἐπίσης καὶ μαθήματα ὀπλοκασίας, ἂν καὶ δὲν ἦμιον ἀπορρομένην ἢ τὰ παρακωλιούθῳ. Καθηγητῆς μας ἦταν ὁ περιφρῶμος ὀπλοδιδάσκαλος Πόνς, ὁ ὁποῖος μὰς ἔκανε μάθημα μὰ φορὰ τὴ βδομάδα. 'Ἐ ! τί τρομερὸς ἄνθρωπος αὐτοῦ ὁ Πόνς ! 'Απότομος, σαρκαστῆς, ἄγριος καὶ μολακαίται ἀσύγκροτος στὴν τέχνη του.

Φορούσε πάντα, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μαθήματος, τὸ καπέλλο στὸ κεφάλι του —πράγμα πού ἔσβαρε τρομερὰ τὴ δεσποινίδα Μπραμπέντερ—καὶ εἶχε τὸ ποδὸρ στὸ στόμα του —πράγμα πού ἔκανε

τοὺς νεαροὺς μαθητὰς του νὰ βῆχουν διαρκῶς.

Τὶ μαρτύριο γιὰ μὰς αὐτὰ τὰ μαθήματα !

'Ο Πόνς ἔφερνε συχνὰ σ' αὐτὰ καὶ μερικὸς φίλους του, οἱ ὁποῖοι διασκέδαζαν με τὴν ἀδεξιότητά μας. Μὰ αὐτὸ ἔγινε μιὰ μέρα ἀφορμὴ σκανδάλου. Κάποιος δηλαδή ἀπὸ τοὺς θεατὰς αὐτοῦς, ἀπῆθινε μιὰ προσβλητικὴ παρατήρησι σ' ἓνα μαθητῆ, ὀνομαζόμενο Σατελαίν. 'Ἐκεῖνος τότε, ἔξοργισμένος, γύρισε πρὸς τὸ μέρος του καὶ τοῦ κατάρφερε ἓνα δυνατὸ μπάσο. Ἐπακολούθησε συμπλοκή, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Πόνς, θέλοντας νὰ ἐπέμβῃ, δέχτηκε κι' αὐτὸς ἀπὸ τὸ μαθητῆ του ἓνα ξιγῶρι μπάσους.

Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ προκαλοῦσε μεγάλο θόρυβο στὸ «Κονσερβατορίου» καὶ ἀπὸ τότε ἀπαγορεύθηκε ἀπῆσθιρὰ πτόν Πόνς νὰ παρακολουθοῦν οἱ φίλοι του τὰ μαθήματά του.

'Απὸ τότε κι' ἐγὼ ἐπέτυχα ἀπὸ τὴν μητέρα μου τὴν ἄδεια νὰ μὴν παρακολουθῶ τὴν ὀπλοκασία κι' αὐτὸ ἦταν μιὰ μεγάλη ἀνακούφισις γιὰ μένα.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

